

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tullausarvolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan tullausarvolakia täydennettäväksi säännöksillä, joiden mukaan eräitä kuljetus-, tullaus- ja huolintakustannuksia ei luetta kuuluviksi tullausarvoon. Lisäksi ehdotetaan, että tietovälineiden tullausarvoa määritettäessä ei niille tallennettujen tietojen tai toimintaohjeiden kustannuksia tai arvoa enää sisällytetä itse tietovälineen tullausarvoon. Esitykseen sisältyy myös vahingoittuneen tavarain tullausarvon alentamista koskeva muutosehdotus. Lisäksi ehdotetaan eräitä sellaisia säännösten sanamuotoa koskevia muutoksia, joiden tarkoituksena on helpottaa lain soveltamista.

Esitys perustuu pääasiassa tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (GATT) 7 artiklan soveltamisesta tehtyyn erillissopimukseen, niin sanottuun tullausarvosopimukseen. Tietovälineiden osalta esitys perustuu GATT:in tullausarvokomitean tämän erillissopimuksen nojalla tekemään päätökseen.

Esitykseen liittyy hallituksen esitys liikevaihtoverolain 27 §:n muuttamisesta. Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1986 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Tullausarvosopimus ja -laki

GATT:in niin sanotun Tokion kierroksen yhtenä tuloksena oli tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 7 artiklan soveltamisesta tehty sopimus (SopS 83/80), jäljempänä tullausarvosopimus, jonka Suomi on hyväksynyt 7 päivänä maaliskuuta 1980 annetulla lailla (325/80). Sopimus on saatettu kansallisesti voimaan tullausarvolailla (906/80). Sopimus ja laki korvasivat vuonna 1950 tehdyn ja vuodesta 1965 voimassa olleen, myös mainittuun 7 artiklaan perustuneen tavaroiden tullausarvoa koskevan yleissopimuksen määräykset.

Tavarain tuonnin jälkeiset kuljetuskustannukset sekä tullaus- ja muut huolintakustannukset

Tullausarvosopimuksen 8 artiklan mukaan kukin sopimusmaa saa itse päättää tavarain kuljetuskustannusten sisällyttämisestä tullausarvoon. Tuontipaikan määrittelmä tullausarvolain 9 §:n 2 momentissa aiheuttaa sen, että aluksella maahan tuodun tavarain tullausarvoon sisältyy kotimaassa syntyviä kuljetuskustannuksia, mikäli tavaraa ei pureta rajatullipaikassa vaan vasta sisämaassa. Muiden kuljetusmuotojen kohdalla tällaista epäkohtaa ei esiinny, joten vesitse tapahtuva kuljetus on niihin nähden huomattavasti asemassa. Tämän eriarvoisuuden poistamiseksi ehdotetaan lain 9 §:ään lisättäväksi uusi 3 momentti.

Tullausarvosopimuksen mukaan maahantuonnin jälkeen syntyviä kustannuksia ei tule lukea tullausarvoon, mikäli ne on erotettu tavarain

hinnasta. Suomessa syntyvät tullaus- ja muut huolintakustannukset ovat tällaisia kustannuksia. Kun lakiin ei aikaisemmin ole sisällytetty niitä koskevaa mainintaa, niin ehdotetaan 10 §:n 1 momenttiin lisättäväksi 4 kohta.

Tietovälineelle tallennettujen tietojen tai toimintaohjeiden kustannukset tai arvo

Tullausarvosopimuksen tarkoituksena ei ollut vaikuttaa olemassa olevaan tullitasoon. Kuitenkin sopimusta tulkittiin eri maissa eri tavoin määritettäessä tullausarvoa tietovälineille, joita ovat esimerkiksi levyt ja magneettinauhut. Niinpä muun muassa Suomessa tietovälineen tullausarvoon alettiin lukea tietovälineen oman arvon lisäksi myös niiden tietojen tai toimintaohjeiden kustannukset tai arvo, jotka välineelle oli tallennettu. Aikaisemmin sovellettujen tullausarvosäännösten mukaan tällaisen immateriaalisen tiedon arvoa ei pääsääntöisesti sisällytetty itse tietovälineen tullausarvoon.

Tiedonsiirron teknisestä kehityksestä johtuen tietovälineen käyttö ei tietoa siirrettäessä ole välttämätöntä, sillä tieto voidaan toimittaa maahan lankaa pitkin tai satelliitin välityksellä, jolloin mitään tullikysymystä ei synny. Tietovälineitä käytetään usein myös tietojen tai toimintaohjeiden väliaikaiseen varastointiin. Voidakseen hyödyntää niitä ostajan on toisinnettava ne omaan atk-systeemiinsä.

GATT:in tullausarvokomitea on syksyllä 1984 tehnyt päätöksen siitä, että tietojen tai toimintaohjeiden kustannusten tai arvon sisällyttämättä jättäminen itse tietovälineen tullausarvoon on sopimusmaiden päätettävissä. Soveltamisala rajataan päätöksessä yksityiskohtaisesti. Päätöksen pääsisältö ehdotetaan otettavaksi lakiin uutena 10 a §:nä.

Vertailuarvo

Tullausarvosopimuksen 1 artiklan 2 kappaleen b kohdan mukaan niin sanottuna vertailuarvona käytetään suunnilleen samana ajankohtana määritettyjä tullausarvoja. Lain 15 §:n 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan sopimuksen sanamuotoa.

Ratkaiseva ajankohta samanlaisen tai vastaavan tavaran kauppa-arvoa käytettäessä

Tullausarvosopimuksen mukaan samanlaisen ja vastaavan tavaran arvonmääritysmenetelmässä ratkaiseva ajankohta on tavaroiden vientiajankohhta tuontimaahan. Voimassa olevan säännöksen joustavan soveltamisen johdosta käytännössä ei juuri poiketa tullausarvosopimuksen tarkoituksesta. Poikkeavan tulkinnan estämiseksi kokonaan ehdotetaan tullausarvolain 17 §:n sanamuoto muutettavaksi vastaamaan sopimuksen 2 ja 3 artiklan sisältöä.

Vahingoittunut tai kadonnut tavara

Vahingoittuneen tavaran tullausarvoa koskevassa tullausarvolain 25 §:ssä jaetaan tapaukset kahteen ryhmään sen mukaan, onko vahinko syntynyt ennen tuontipäivää vai tuontipäivänä tai sen jälkeen, kuitenkin ennen tulliverolain (575/78) 3 §:n 1 momentissa säädettyä ajankohtaa. Jälkimmäisen vaihtoehdon osalta edellytetään, että tavara on vahingoittunut onnettomuuden tai ylivoimaisen tapahtuman johdosta. Tullausarvolain 25 §:ssä on myös maininta tullausarvon alentamisesta silloin, kun tavara on kadonnut.

Tulliverolain 3 §:n 1 momenttiin sisältyvän pääsäännön mukaan tulli määrätään sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jolloin tulliviranomainen tullauksen yhteydessä on antanut tavaranhaltijalle luvan ottaa tavara haltuunsa. Tullausarvolain 25 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että vahingoittumisen tai pilaantumisen johdosta tapahtunut arvon alentuminen otettaisiin huomioon tulliverolain 3 §:n 1 momentissa säädettyyn ajankohtaan saakka siitä riippumatta, onko arvo alentunut onnettomuuden tai ylivoimaisen tapahtuman johdosta vai muusta syystä. Näin menetellen osaltaan toteutettaisiin tulliverotukselle ominaista kulutusveroajattelua.

Kadonneen tavaran verotuksessa noudatetaan tulliverolain 1 §:n ja 16 §:n 6 kohdan säännöksiä. Tullausarvolain asiaa koskeva säännös eli lain 25 §:n 2 momentti ehdotetaan siten tarpeettomana poistettavaksi.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Tietovälineille tallennettujen tietojen tai toimintaohjeiden kustannuksista tai arvosta vuoden

1981 jälkeen kannettuja tulleva on pidettävä luonteeltaan väliaikaisina, sillä tullausarvosopimuksen tarkoituksena ei ollut puuttua tietovälineiden tullitasoon. Tästä immateriaalisesta aineksesta kannetun tullin määrä ei ole valtiontalouden kannalta merkittävä. Sama koskee tasausvero, joka myös määräytyy tullausarvon perusteella.

Muilta osin ei muutosehdotuksiin sisälly sellaisia säännöksiä, joilla säännönmukaisessa tulliverotuksessa muutettaisiin lain soveltamisalaa. Tämän vuoksi niillä ei ole merkittävää vaikutusta kertyvien tuontiverojen määrään.

3. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Eduskunnassa on vireillä esitys liikevaihtoverolain 27 §:n muuttamisesta (hall.es. 207/85 vp.).

Esityksen mukaan tässä esityksessä ehdotettua tullausarvolain 10 a §:ää ei sovellettaisi liikevaihtoverotuksessa, joten liikevaihtovero kannettaisiin kuten tähänkin asti maahantuodun tietovälineen ja sille tallennetun vakio-ohjelman yhteenlaskusta arvosta. Tämä lainmuutos merkitsisi myös sitä, että liikevaihtoveron tuotto säilyisi entisensuuruisena.

4. Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1986 alusta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tullausarvolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1980 annetun tullausarvolain (906/80) 10 §:n 1 momentti, 15 §:n 1 momentti sekä 17, 22 ja 25 §, sekä
lisätään 9 §:ään uusi 3 momentti ja lakiin uusi 10 a § seuraavasti:

9 §

— — — — —
 Jos tavara kuljetetaan aluksella ilman uudelleenlastausta sisämaahan, luetaan tullausarvoon vain ne rahtikustannukset, jotka ovat syntyneet tavaran kuljettamisesta ensimmäiseen rajatullipaikkaan. Tavaranhaltijan on tällöin tarvittaessa luotettavasti selvitettävä, että rahtikustannusten määrä on korkeampi vietäessä tavara edelleen rajatullipaikasta sisämaahan.

10 §

Kauppa-arvon perusteella määrättävään tullausarvoon ei lueta seuraavia kustannuksia, jos ne on erotettu hinnasta, joka maahan tuodusta tavarasta tosiasiallisesti on maksettu tai maksetaan:

1) rakennus-, asennus-, kokoonpano- ja huoltokustannukset sekä teknisestä avusta aiheutuneet kustannukset, silloin kun palvelut, joista

mainitut kustannukset ovat aiheutuneet, on tehty maahantuonnin jälkeen ja ne kohdistuvat sellaisiin maahan tuotuihin tavaroihin kuin teollisuuslaitoksiin, koneisiin tai laitteistoihin;

2) tuonnin jälkeen tavaraan kohdistuneet kuljetuskustannukset;

3) Suomessa perittävät tullit ja verot; sekä

4) tullaus- ja muut huolintakustannukset Suomessa.

10 a §

Määritettäessä sellaisten maahan tuotujen tietovälineiden tullausarvoa, joille on tallennettu tietoja tai toimintaohjeita, otetaan huomioon pelkän tietovälineen kustannukset tai arvo edellyttäen, että tietojen tai toimintaohjeiden kustannukset tai arvo on erotettu tietovälineen kustannuksista tai arvosta.

Edellä 1 momentissa tietovälineellä ei tarkoiteta integroituja piirejä, puolijohteita ja vastaavalaisia laitteita tai tavaroita, jotka sisältävät tällaisia piirejä tai laitteita, eikä tiedoilla ja toimintaohjeilla äänitteitä taikka elokuva- tai videotallenteita.

15 §

Jos on aihetta katsoa etuyhteyden vaikuttaneen hintaan, on tavaranhaltijalle varattava tilaisuus saada kauppa-arvo hyväksytyksi tullausarvoksi. Tavaranhaltijan on tällöin osoitettava, että arvonnäilyksen kohteena olevan tavarann kauppa-arvo on hyvin lähellä jotakin seuraavista samaan tai lähes samaan aikaan esiintyvistä arvoista:

1) 17 ja 18 §:n nojalla määritettyä kauppa-arvoa, kun samanlaista tai vastaavaa tavaraa on myyty Suomeen ostajalle, joka ei ole etuyhteydessä myyjään;

2) samanlaisen tai vastaavan tavarann 19 ja 20 §:n nojalla määritettyä laskujohtoista arvoa; tai

3) 21 §:n nojalla määritettyä samanlaisen tai vastaavan tavarann laskennallista arvoa.

Toissijaiset menetelmät tullausarvon määräämiseksi

17 §

Samanlaisen tai vastaavan tavarann kauppa-arvon määrääminen tullausarvoksi edellyttää, että Suomeen vietäväksi myydyt tavarann vienti on tapahtunut samaan tai lähes samaan aikaan kuin arvonnäilyksen kohteena olevan tavarann vienti.

22 §

Mitä 9 §:ssä on säädetty tullausarvoon sisällytettävistä kustannuksista ja 10 a §:ssä tietovälineiden tullausarvon määrittämisestä, sovelletaan myös määrättäessä tullausarvoa toissijaisten menetelmien perusteella.

25 §

Jos tavarann arvo on vahingoittumisen tai pilaantumisen johdosta alentunut ennen tulliverolain (575/78) 3 §:n 1 momentissa säädettyä ajankohtaa, alennetaan tullausarvoa vastaavasti.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

Helsingissä 28 päivänä lokakuuta 1985

Tasavallann Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri Pekka Vennamo

Laki

tullausarvolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1980 annetun tullausarvolain (906/80) 10 §:n 1 momentti, 15 §:n 1 momentti sekä 17, 22 ja 25 §, sekä
lisätään 9 §:ään uusi 3 momentti ja lakiin uusi 10 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

Jos tavara kuljetetaan aluksella ilman uudelleenlastausta sisämaahan, luetaan tullausarvoon vain ne rahtikustannukset, jotka ovat syntyneet tavaran kuljettamisesta ensimmäiseen rajatullipaikkaan. Tavaranhaltijan on tällöin tarvittaessa luotettavasti selvitettävä, että rahtikustannusten määrä on korkeampi vietäessä tavara edelleen rajatullipaikasta sisämaahan.

10 §

Kauppa-arvon perusteella määrättävään tullausarvoon ei lueta seuraavia kustannuksia, jos ne on erotettu hinnasta, joka maahan tuodusta tavarasta tosiasiallisesti on maksettu tai maksetaan:

1) rakennus-, asennus-, kokoonpano- ja huoltokustannukset sekä tekninen apu, silloin kun nämä palvelut on tehty maahantuonnin jälkeen ja ne kohdistuvat sellaisiin maahan tuotuihin tavaroihin kuin teollisuuslaitoksiin, koneisiin tai laitteistoihin;

2) tuonnin jälkeen tavaraan kohdistuneet kuljetuskustannukset; *sekä*

3) Suomessa perittävät tullit ja verot.

10 §

Kauppa-arvon perusteella määrättävään tullausarvoon ei lueta seuraavia kustannuksia, jos ne on erotettu hinnasta, joka maahan tuodusta tavarasta tosiasiallisesti on maksettu tai maksetaan:

1) rakennus-, asennus-, kokoonpano- ja huoltokustannukset sekä *teknisestä avusta aiheutuneet kustannukset*, silloin kun palvelut, joista mainitut kustannukset ovat aiheutuneet, on tehty maahantuonnin jälkeen ja ne kohdistuvat sellaisiin maahan tuotuihin tavaroihin kuin teollisuuslaitoksiin, koneisiin tai laitteistoihin;

2) tuonnin jälkeen tavaraan kohdistuneet kuljetuskustannukset;

3) Suomessa perittävät tullit ja verot; *sekä*

4) *tullaus- ja muut huolintakustannukset Suomessa.*

10 a §

Määritettäessä sellaisten maahan tuotujen tietovälineiden tullausarvoa, joille on tallennettu tietoja tai toimintaohjeita, otetaan huomioon pelkän tietovälineen kustannukset tai arvo edellyttäen, että tietojen tai toimintaohjeiden kustannukset tai arvo on erotettu tietovälineen kustannuksista tai arvosta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 §

Jos on aihetta katsoa etuyhteyden vaikuttaneen hintaan, on tavaranhaltijalle varattava tilaisuus saada kauppa-arvo hyväksytyksi tullausarvoksi. Tavaranhaltijan on tällöin osoitettava, että maahan tuodun tavaran kauppa-arvo on hyvin lähellä samaan tai lähes samaan aikaan Suomeen tuodun tavaran kauppa-arvoa myytäessä samanlaista tai vastaavaa tavaraa Suomeen riippumattomalle ostajalle taikka samanlaisen tai vastaavan tavaran laskujohtoista tai laskennallista arvoa.

15 §

Jos on aihetta katsoa etuyhteyden vaikuttaneen hintaan, on tavaranhaltijalle varattava tilaisuus saada kauppa-arvo hyväksytyksi tullausarvoksi. Tavaranhaltijan on tällöin osoitettava, että *arvonmäärityksen kohteena olevan* tavaran kauppa-arvo on hyvin lähellä *jotakin seuraavista* samaan tai lähes samaan aikaan *esiintyvistä arvoista*:

1) 17 ja 18 §:n nojalla määritettyä kauppa-arvoa, kun samanlaista tai vastaavaa tavaraa on myyty Suomeen ostajalle, joka ei ole etuyhteydessä myyjään;

2) samanlaisen tai vastaavan tavaran 19 ja 20 §:n nojalla määritettyä laskujohtoista arvoa; tai

3) 21 §:n nojalla määritettyä samanlaisen tai vastaavan tavaran laskennallista arvoa.

17 §

Samanlaisen tai vastaavan tavaran kaupparvon määrääminen tullausarvoksi edellyttää, että tavaran tuonti on tapahtunut samaan tai lähes samaan aikaan kuin arvonmäärityksen kohteena olevan tavaran tuonti.

17 §

Samanlaisen tai vastaavan tavaran kaupparvon määrääminen tullausarvoksi edellyttää, että *Suomeen vietäväksi myydyin* tavaran *vienti* on tapahtunut samaan tai lähes samaan aikaan kuin arvonmäärityksen kohteena olevan tavaran *vienti*.

22 §

Mitä 9 §:ssä on säädetty tullausarvoon sisällytettävistä kustannuksista, sovelletaan myös määrättäessä tullausarvoa toissijaisten menetelmien perusteella.

22 §

Mitä 9 §:ssä on säädetty tullausarvoon sisällytettävistä kustannuksista ja 10 a §:ssä *tietovälineiden* tullausarvon määrittämisestä, sovelletaan myös määrättäessä tullausarvoa toissijaisten menetelmien perusteella.

25 §

Jos tavaran arvo on alentunut ennen tuontipäivää tapahtuneen vahingon johdosta, alennetaan tullausarvoa vastaavasti.

Jos tavaraa on kadonnut tai tavaran arvo on alentunut tuontipäivänä tai sen jälkeen, mutta ennen tulliverolain (575/78) 3 §:n 1 momentissa säädettyä ajankohtaa tapahtuneen onnettomuu-

25 §

Jos tavaran arvo on *vahingoittumisen tai pilaantumisen* johdosta alentunut ennen tulliverolain (575/78) 3 §:n 1 momentissa säädettyä *ajankohtaa*, alennetaan tullausarvoa vastaavasti.

Toissijaiset menetelmät tullausarvon määräämiseksi

Voimassa oleva laki

Ehdotus

den tai ylivoimaisen tapahtuman johdosta, alennetaan tullausarvoa vastaavasti.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .*

